

Dr. Kolláth György ügyvéd
 1122 Budapest, Városmajor u. 43.
 T/Fax: 4570639 www.kollath.com,
www.kollath.hu, gkollath@t-online.hu

VOSZ-elnökségi ülés 2008.01.31. Szóbeli a behajtási rendelet jogi analizéséhez

Miniszter és Elnök Urak! Hölgyeim és Uraim!

2006 szeptemberében azzal riogattam Önöket, hogy első ízben találkozunk, de nem utoljára. Hála Demján elnök és Dávid főtitkár uraknak, így lett. A hálaadás kijár Hagyó Miklós főpolgármester-helyettes úrnak is. Az ő „áldozatos tette”: a fuvarozókra kirótt áldozat-vállalás nélkül ma téma híján volnánk. Irodám gondozta ezt a, 3 összefüggő anyagból álló elemzést, amit a fuvarozók díjfizetéséről itt ma nyilvánosan megtárgyalunk.

A behajtási szigorítás aktuális botrányköve magába fókuszálja mindazt a hibát, melléfogást, elidegenedést, amit az állam Magyarországon e századelőn megenged magának. Egy mondatban: 1989-90 annak az elvnek a jegyében hozott rendszerváltozást, hogy *ezentúl az állam, a közhatalom lesz miértünk, adófizető és választópolgárokért, értéktermelő vállalkozókért, és nem fordítva*. Még nem tartunk itt. Pedig: majdnem minden ezen múltnék, mert egy szolgáltató, a gazdájával, a társadalommal empatikus és korrekt hatalom nem szpáhi módon rendelkezik, nem így jut pénzhez. Viszont egy elidegenedett, felkészületlen, rosszkedvű, ezért revánra kész közhatalom bünteti azokat, akiket kipécéz. Zérózik. Nulla toleranciát, büntető jogalkotást vesz át a tengerentúlról azok nélkül a körülmények, feltételek és jogvédő módok nélkül, amelyek azt ott megalapozzák, hitelesítik. Most, bő 10 év után a fuvarozók kerültek a céltábla közepébe, de aztán jöhet más is. Ráadásul, és ez megint honi sajátosság: a rosszat is rosszul csinálták meg. A drasztikus díjemelést silány módon készítették elől, s elmulasztották az érdekeltekkel egyeztetni. Ez jogi műhiba is. Kiküszöbölését indítványoznunk kell.

Nincs mód ismertetni az átfogó és részletes, mellékletekkel felvértezett elemzést. Abból csak egy-két hangsúlyt emelnék ki: a leginkább a fura, jellemző mozzanatokot és tanulságokat. 5 kulcsmondatot: kommentárt és korrekciós módot vázolok. Végül, ha tudok, válaszolok az Önök kérdéseire.

1) Dermesztő, azaz kritikán aluli volt e fővárosi rendelet előkészítése. Megsértették a jogalkotási törvény 20. §-át, és közvetve a saját SZMSZ-üket is. Nem volt sem előzetes, sem másféle hatásvizsgálat. Mint kés a vajon, úgy ment át minden testületen, egyhangúlag, a kérdés súlyát sem érzékelve a tervezet. Kiszámolt közgazdasági háttér, életszerű szállítási mód, jogok összemérése: sehol! Logikája talán egy elhallás, az ősi szlogen kifordítása: „(S)ARCCAL A VASÚT FELÉ!”

Ismétlés következik: Németországban egy jogszabályt, kiadása előtt végigskáláznak sok lényegi kérdés szempontjából: ez a komplex hatásvizsgálat. Egy kérdés: **mutat-e kellő megértést a tervezett intézkedés a vállalkozók, a gazdaság, az üzleti világ szempontjai iránt?** Nálunk ez miért érdektelen? Minden meglévő és új megoldással rá kell szorítani a fővárosi rendelet-alkotókat a tisztességes előkészítésre és egyeztetésre. Be kell kapcsolódniuk a vállalkozóknak az őket érintő jogalkotáshoz. Abszurdum, hogy az új önkormányzati vezetés a régiók rossz rutinját veszi át és mülja alul. Megegyezés hiányában érdemes felvetni a hibáért való felelősség kérdését is.

2) A drákói díjemelés sérti azt a honi és eurojogi követelményt, amit a szükségesség-arányosság tesztjének hívnak. Az előterjesztésben nyoma nincs annak, hogy azt pl. az EU-joga szempontjából zsúrizták volna. Nincs jele annak sem, hogy a közlekedés szabadságának kissé elvont, elvi alkotmányos alapjoga szempontjából ugyanezt a bemérést elvégezték volna. Megalapozottan állítható: habár *a díjemelés szükséges lehet, mértékemódja mindenképpen aránytalan!*

Sőt, áthatja a döntést egy csöpp hatalmi arrogancia: ti, úgyis az lesz, amit mi akarunk, és az sem számít, hogy van-e valóságos esély elkerülni a városban való behajtást, avagy mit számít az M0 perfekt megvalósulásának hiánya, fizessenek csak a gazdagok?! En bloc mindenki: akár van egerút, akár nincs. A szabályalkotó önkormányzat - többség és ellenzék elkeseredett vitáinak - rossz közérzete így jön át ésszerűtlen normaalkotáshoz. Kár: a szó szoros értelmében is.

3) Kulcsérv következik: baj az, ha a jogalkotási hatáskört önkényesen, rendeltetés-ellenesen, annak valós célját megsértve alkalmazzák. Ez itthon és az EU-ban egyaránt tilos. Sajnos, itt ez történt. Igaz, sem a honi közjog, sem az EU-jog nincs felkészülve arra, hogy egyszer csak jön X,Y, és - mert megteheti, mivel a jogalkotó állam még ma is „immunis”: támadhatatlan a saját hibáival, nonszensz túlzásaival szemben - a haja szála sem görbül, megússza a turpis jogalkotását. Mind az európai jogvédelem csatornáin, mind a hazain atipikus malőr, alig hihető visszaélés a 10-szeres szorzójú díjemelés.

Itthon: növekvő számú precedens van rá. X,Y megyei jogú városban a minap 8-szoros taxi-droszt-pénzt szabtak ki, és más adminisztratív beavatkozást is hoztak. Ilyenkor a fő-fő döntnök a fogát szívja, a Balkánt emlegeti, és legszívesebben passzolna. EU-s kollégák beismerik: szenvednek ezektől a voluntarista akcióktól. Kegyetlen viccként a katedréről odavetjük: a jogállam lényege a kiszámíthatóság, de indirekte a beszámíthatóság is! Ostobaságot elkövetni nem érény, és nem szabadna számolatlanul. Könnyű győzelemre ugyanakkor mégse

számíthatunk, ha nem marad más út, mint a jogszabály megtámadása. A józan észen túli ügyekkel a tipikus esetekre épülő jog sem mindig tud érdemük szerint (el)bánni.

4) Tárgyalni kell a fővárosi vezetőkkel, lehetőleg azzal, akinek hatalma és belátása, elemi politikai érzéke is van a helyzet orvoslására. Hibáztak, utána sem néztek, mi mivel jár, de van még mód kármentésre és a márciusi csomag elodázására, lehet jó kompromisszumot kötni. Valorizáció jöhet, de reális és időtálló skála szerint, amint van jó elkerülési útvonal a tranzitnak. Aki pedig a város ellátásáról gondoskodik, kapjon időt, türelmet, támogatást.

5) Csakúgy, mint 1,5 éve, végül arról szólok, hogy mire számíthatunk? Van esély okos megegyezésre, kompromisszum kötésére. Emelnek, de differenciáltan és reális mértékben, netán időbeni moratóriumot is beépítve. Ha ez nem megy a főváros szintjén, téma lehet magasabb érdekegyeztetési dimenzióban. Ám van esély egy-két éves üresjáratra is: néha a hatalom időhúzásra, kifáradásra, beletörődésre játszik. Ez esetben legkésőbb kb. 2-4 hónap múlva jön a jogi megtámadás.

A rendezésre irányuló jószándék 20-30 perc alatt láthatóvá válik. Tárgyalótermi axióma: ha fél óra múlva sem látod ott, ki a hunyó, te vagy az. Ilyen egyszerű ez, jogalakotó urak!

Budapest, 2008.január 31.

Kolláth György